

TAJNĚ

Č. j. 03404/69-121

Výtisk č. 011

Počet listů: 2

Z á z n a m z jednání předsednictva vlády dne 20. února 1969

1. K návrhu usnesení vlády ČSSR, kterým se stanoví počet pracovníků federálního ministerstva plánování

Návrh bude posouzen a projednán stejným způsobem jako návrhy na vymezení působnosti a stanovení počtů pracovníků ostatních federálních ministerstev a federálních výborů; vzhledem k tomu, že je třeba zajistit plnou intenzitu prací na přípravě návrhu směrnic pro sestavení pátého pětiletého plánu rozvoje národního hospodářství do roku 1975 a na ostatních důležitých úkolech federálního ministerstva plánování, projedná předseda vlády s vedením federálního ministerstva a s představiteli výborů KSČ a ROH stanovisko předsednictva vlády.

2. Oficiální návštěva ministra zahraničního obchodu s. Tabačka v Íránu

Předsednictvo vlády souhlasilo s uskutečněním oficiální návštěvy ministra zahraničního obchodu v Íránu s tím, že nepokládá za účelné spojovat tuto návštěvu s oficiální návštěvou ministra zahraničního obchodu v Turecku. Pokud jde o složení delegace, bylo doporučeno upustit od účasti ministra ČSR M. Kohoutka a ministra SSR doc. ing. J. Feriance. Ministr zahraničního obchodu přezkoumá účelnost použití speciálního letadla a výsledek projedná s předsedou vlády.

3. K soupisu úkolů pro plán práce vlády ČSSR na I. a II. čtvrtletí 1969

Dohodnuto projednat materiál na zvláštní poradě předsednictva vlády dne 22. února 1969 o 9. hod. Členové předsednictva si do té doby prostudují podklady a připraví stanoviska a návrhy tak, aby upravený plán práce mohl být předložen plennární schůzi vlády v týdnu po 24. únoru 1969.

4. Spolupráce s redakcí vnitrostranického zpravodajství ÚV KSČ

Předsednictvo vlády vzalo na vědomí dopis redakce vnitrostranického zpravodajství s tím, že konkrétní formy spolupráce s redakcí projednají za své úseky soudruzi Kouřil a Soška.

5. K návrhu odpovědi k nótě vlády SSSR ve věci Dokumentace "Sedm pražských dnů"

Předsednictvo vlády

I. vzalo na vědomí zprávu ministerstva zahraničních věcí k nótě vlády SSSR týkající se Dokumentace "Sedm pražských dnů - 21. - 27. srpna 1968", vydané Historickým ústavem ČSAV;

II. stanovilo na základě § 5 zákona č. 127/1968 Sb., aby ČSAV v rámci své vydavatelské činnosti zastavila vydávání a rozšiřování Dokumentace "Sedm pražských dnů - 21. - 27. srpna 1968", aby tak nebyly narušovány důležité zájmy vnitřní i zahraniční politiky státu;

III. uložilo předsedovi ČSAV, aby

a) v důležitém zájmu vnitřní i zahraniční politiky státu zajistil vrácení Dokumentace od všech adresátů,

- 3 -

b) přezkoumal otázku, zda rozšíření publikace mimo rámec jejího vlastního určení nebyly příslušnými pracovníky ČSAV porušeny platné pracovněprávní předpisy, a na základě zjištěných výsledků ve své kompetenci učinil odpovídající opatření,

c) kde se to ukáže vhodné, aby ČSAV podala žalobu na ty subjekty v zahraničí, které Dokumentace v rozporu s právními předpisy zneužily,

d) ČSAV veřejně vystoupila proti rozmnožování a přetiskování Dokumentace,

e) zajistit účast ČSAV na plnění úkolů uvedených pod IV písm. a) a b);

IV. doporučilo předsedovi vlády České socialistické republiky, aby v součinnosti s předsedou ČSAV

a) zjistil, z jakého podnětu se začalo v poslední době v čs. tisku, včetně Reportéra, o Dokumentaci psát, a v případě, že došlo k porušení zákona č. 127/1968 Sb., vyvodil z toho odpovídající důsledky,

b) zajistil, aby v periodickém tisku a jiných hromadných informačních prostředcích nebyly nadále o Dokumentaci zveřejňovány žádné další informace;

V. uložilo ministru-předsedovi Federálního výboru pro tisk a informace spolupůsobit s předsedou vlády ČSR při zajištění bodu IV písm. b) a provést obdobná opatření i pokud jde o území SSR;

VI. schválilo návrh nóty obsahující odpověď vlády ČSSR na nótu vlády SSSR ze dne 27. prosince 1968.

Předseda vlády:

ing. O. Č e r n í k v. r.

Za správnost:

Dr. Černík

PV

03404/69/ 12 1

Lo. 2 1969

03163 / 69 / 10

PV
20/2

12.-5

18. 11. 1969

Ministerstvo zahraničních věcí
Čj.: 016.160/69-PO

~~Tajné~~

Výtisk č.: 2
Počet listů: 10
Přílohy: 2/7
Vyhotoveno: 22x

Pro schůzi předsednictva vlády

Věc: Návrh odpovědi k nótě vlády SSSR ve věci Dokumentace
"Sedm pražských dnů".

Ministr zahraničních věcí
v dohodě s ministrem vnitra,
generálním prokurátorem, před-
sedou Nejvyššího soudu a před-
sedou Vládního výboru pro tisk
a informace předkládá zprávu
a návrh usnesení ve věci nóty
vlády SSSR týkající se Doku-
mentace "Sedm pražských dnů".

N á v r h u s n e s e n í :
(na zvláštním listě)

P ř e d k l a d á
inž. Ján M a r k o
ministr zahraničních věcí

V Praze dne 17. 11. 69

P r o v e d o u :
předseda vlády, ministr zahra-
ničních věcí, předseda vlády
ČSR a předseda ČSAV

T a j n é
T a j n é

Výtisk č.: 2

N á v r h u s n e s e n í

"V l á d a

1. b e r e n a v ě ě d o m í zprávu ministerstva zahraničních věcí k nótě vlády SSSR, týkající se Dokumentace "Sedm pražských dnů - 21.-27. srpna 1968", vydané Historickým ústavem ČSAV;

2. s t a n o v í na základě § 5 zák. č. 127/1968 Sb., aby ČSAV v rámci své vydavatelské činnosti zastavila vydávání a rozšiřování Dokumentace "Sedm pražských dnů - 21.-27. srpen 1968", aby tak nebyly narušovány důležité zájmy vnitřní i zahraniční politiky státu;

3. u k l á d á předsedovi ČSAV, aby

- a) v důležitém zájmu vnitřní i zahraniční politiky státu zajistil vrácení Dokumentace od všech adresátů;
- b) přezkoumal otázku, zda rozšířením publikace mimo rámec jejího vlastního určení nebyly příslušnými pracovníky ČSAV porušeny platné pracovní právní předpisy a na základě zjištěných výsledků ve své kompetenci učinil odpovídající opatření;
- c) kde se to ukáže vhodné, aby ČSAV podala žalobu na ty subjekty v zahraničí, které Dokumentace v rozporu s právními předpisy zneužily;
- d) ČSAV veřejně vystoupila proti rozmnožování a přetiskování Dokumentace;

4. d o p o r u č u j e předsedovi vlády České socialistické republiky, aby v součinnosti s předsedou ČSAV

- a) zjistil, z jakého podnětu se začalo v poslední době v čs. tisku, včetně Reportéra, o Dokumentaci psát, a v případě, že došlo k porušení zák. č. 127/68 Sb., vyvodil z toho odpovídající důsledky;

b) zajistil, aby v periodickém tisku a jiných hromadných informačních prostředcích nebyly nadále o Dokumentaci zveřejňovány žádné další informace;

5. s c h v a l u j e návrh nóty, obsahující odpověď vlády ČSSR na nótu vlády SSSR ze dne 27. prosince 1968."

Ministerstvo zahraničních věcí

Čj.: 016.160/69-PO

T a j n ě . 1

Výtisk č.: 2

Počet stran: 7

Věc: Návrh odpovědi k nótě vlády SSSR ve věci
Dokumentace "Sedm pražských dní"

Vláda SSSR nótou ze dne 27. prosince 1968 protestovala u vlády ČSSR proti vydání a rozšiřování "sborníku" "Sedm pražských dní - 21.-27. srpen 1968". Čs. vládě o vydání a rozšiřování tohoto sborníku nebylo nic známo.

Podle informací ředitele Historického ústavu ČSAV Dokumentace "Sedm pražských dní - 21.-27. srpen 1968" k událostem v Praze byla sestavena celým kolektivem pracovníků Historického ústavu ČSAV již během srpnových událostí a krátce poté připravena do tisku a vydána koncem září 1968. K vydání této publikace nebylo třeba ve smyslu platných čs. předpisů souhlasu čs. úředních míst. Dokumentace byla podle sdělení ředitele Historického ústavu ČSAV vytištěna v 2.900 výtiscích, což je minimální počet, např. ve srovnání s Bílou knihou, která byla vydána později a distribuována po celém světě v obrovských nákladech. Dokumentace byla rozesílána během října a listopadu, podle seznamu, uloženého v Historickém ústavu ČSAV (knihovnám, archivům, čelným politickým představitelům a také některým závodům, se žádostí o její doplnění vlastními materiály). Historický ústav obdržel, podle informací jeho ředitele, též žádosti o zaslání Dokumentace ze zahraničí, kam zprávy o jejím vydání pronikly, avšak těmto žádostem nebylo vyhověno. Pokud se Dokumentace do zahraničí dostala, nebyl odesílatelem Historický ústav. Tento ústav nevyhověl také četným dalším žádostem o její zaslání ze závodů, institucí a od jednotlivců, které mu došly a stále ještě docházejí. Dokumentace výslovně zdůrazňuje, že se jedná o "studijní materiál - pouze pro vnitřní potřebu", a že jakékoliv přetiskování dokumentů je podmíněno svolením vydavatele. Je rovněž zdůrazněno, že výtisk je neprodejný.

Dokumentace obsahuje v chronologickém sledu text nejruznějších dokumentů a jiných materiálů, které byly přijaty, vydány a cirkulovány v Praze, jakož i výroky, které byly proneseny ve dnech 21.-27. srpna 1968 a také krátce předtím a krátce poté. Jsou v ní reprodukovány oficiální prohlášení a projevy presidenta republiky, vlády, Národního shromáždění, vrcholných stranických orgánů i představitelů strany a vlády, ale i výňatky z rezolucí nižších orgánů, závodů, družstev, škol a institucí, reportáže uveřejněné tehdy v tisku, výňatky z hlášení rozhlasu apod., a také různá hesla a nápisy, které jednotlivci a skupiny občanů v té době psaly a vylepovaly. U prohlášení a výroků jsou vesměs citovány prameny, z nichž bylo čerpáno. Dokumentace obsahuje i některé osobní výpovědi, které má Historický ústav archivovány, jejichž obsah nemusí vždy odpovídat objektivní pravdě. Někteří soudruzi v Dokumentaci jmenovaní jsou tím dotčeni a vycházejí z toho, že by mohli žádat o soudní ochranu. Je třeba upozornit, že by šlo o velmi komplikované řízení, v němž rozhodující roli by hrály důkazy pravdy.

Obsah Dokumentace je dosti nesourodý, je však pouhou reprodukcí toho, co bylo napsáno nebo řečeno během oněch sedmi dramatických dnů. Cílem ústavu mělo být, podle sdělení jeho ředitele, po zkušenostech s nedostatkem historických materiálů, např. z let 1945 a 1948, zachytit obraz tohoto období důležitého pro život našich národů, přičemž metodou práce bylo úsilí o zachycení obrazu zcela objektivního a nezkresleného. Je třeba v této souvislosti zdůraznit, že Dokumentace obsahuje i materiály, vydávané orgány nebo příslušníky pěti států Varšavské smlouvy, které byly rozšiřovány nebo nalezeny v Praze.

Vydání Dokumentace a její cirkulaci není možno považovat za protiprávní ani podle starého tiskového zákona č. 81/1966 Sb. Do 13. září, kdy byla dána Dokumentace do tisku, neexistovala v ČSSR cenzura, která byla zrušena 26. června 1968 změnou zákona č. 81/1966 Sb. Tato činnost nebyla protiprávní ani podle zákona č. 126/1968 Sb. ze dne 13. září 1968, neboť v § 6 tohoto zákona

bylo stanoveno, že "svoboda zveřejňování výsledků vědecké a umělecké tvorby není tímto zákonem dotčena." Nebyla naplněna skutková podstata ani jiného trestného činu.

Ve srovnání s Bílou knihou Dokumentace události nehodnotí, ale je jen sbírkou dokumentů jednoho z vědeckých pracovišť ČSAV, která je nevládní institucí. Podle sdělení ředitele ústavu Dokumentace v žádném případě neměla být také nějakou replikou na Bílou knihu, o čemž svědčí již doba, ve které bylo přistoupeno k jejímu sestavení a datum, kdy byla dána k tisku. Je ovšem skutečností, že v daných politických souvislostech rozmnožování, přetiskování, rozšiřování či popularizování Dokumentace by neprospělo k uklidnění situace, naopak by vyvolávalo nepříznivou atmosféru a v žádném případě by nebylo v souladu s úsilím vlády o další normalizaci poměrů. Z tohoto důvodu se navrhuje opatření zmíněná v odst. 3 a 4 návrhu usnesení.

Pro úplnost se podotýká, že podobných sborníků o srpnových událostech v Československu je vydáván v zahraničí velký počet, zcela nezávisle na Dokumentaci Historického ústavu ČSAV.

Sovětská nota, která byla ve věci Dokumentace Historického ústavu ČSAV dne 27. prosince 1968 předána československé straně, se odvolává na jednání v Kyjevě ve dnech 7.-8. prosince 1968. Při těchto jednáních však nebyly učiněny žádné závěry, které by zavazovaly československou stranu. Nota SSSR snad z toho důvodu že po kyjevských jednáních, jak z nich vychází sovětská strana, nebyla učiněna očekávaná opatření, nebo snad z jiného důvodu, je mimořádně ostrá a kategorická. Text nóty je v příloze č. 1.

Jak je z nóty patrné, neobsahuje v úvodu a závěru ani zdvořilost, obvyklou v diplomatické korespondenci, a v závěru označuje vydání a rozšiřování Dokumentace za akt hrubého porušení moskevských dohod, jako pomluvu politiky Sovětského svazu a urážku sovětského lidu. V souvislosti s tím vyslovuje vláda SSSR vládě ČSSR svůj protest a uplatňuje v podstatě tyto požadavky: učinit opatření k zastavení rozšiřování sborníku a jeho stažení z oběhu, povolání k odpovědnosti osoby, které se podílely na jeho vydání a zaujmout ke sborníku zásadní stanovisko a seznámit s ním československou veřejnost.

Ministerstvo zahraničních věcí v dohodě s ostatními zúčastněnými resorty soudí, že by nebylo žádoucí polemizovat s obsahem nóty, ani se pouštět do rozborů Dokumentace, neboť by to mohlo vést k dalším sporům, jimž je třeba se vyhnout. Kromě toho vláda nerevokovala žádné ze svých rozhodnutí z 21.-27. srpna 1968, která jsou v Dokumentaci rovněž publikována a nebyla revokována ani rozhodnutí jiných ústavních orgánů.

Přes nutné a jednoznačné distancování se vlády od Dokumentace, která není oficiální publikací, považuje se za nezbytné prohlásit, že rozšiřování Dokumentace neprospívá normalizaci československo-sovětských vztahů, neboť dramatizuje událo i oněch dnů, během nichž stranické a vládní orgány nemohly plně kontrolovat vývoj situace v zemi a kdy mohlo docházet a též docházelo i k výrokům, které nesly pečeť těchto dnů a s nimiž se československá vláda nikdy neztotožnila. Považuje se rovněž za nezbytné poskytnout všechna potřebná ujištění o upřímném přání po normalizaci a obnovení plné bratrské spolupráce a přátelství a plnění společně přijatého moskevského protokolu, ve smyslu listopadové rezoluce pléna ÚV KSČ z r. 1968 .

K požadavkům sovětské strany se navrhuje zaujmout toto stanovisko:

1. Učinit opatření k zastavení rozšiřování sborníku.

Bylo dohodnuto s ředitelem Historického ústavu ČSAV, že ihned zabezpečí, aby zbývající výtisky Dokumentace již nebyly distribuovány. Toto okamžité opatření bylo učiněno ještě před rozhodnutím vlády s ohledem na to, aby nedošlo k další distribuci Dokumentace. V této souvislosti se pro důsledné zajištění věci navrhuje vládě uložit předsedovi ČSAV ve smyslu § 5 zákona č. 127/1968 Sb., aby ČSAV v rámci své vydavatelské činnosti zastavila vydávání a dále nerozšiřovala Dokumentaci, aby tak nebyly narušovány důležité zájmy vnitřní a zahraniční politiky státu.

2. Učinit opatření ke stažení sborníku z oběhu.

Navrhuje se vládě současně uložit předsedovi ČSAV, aby ve vážném státním zájmu zajistil vrácení Dokumentace od všech adresátů, kterým byla zaslána.

Při stahování Dokumentace je nutno vycházet z toho, že nejde o opatření, jehož cílem má být omezování svobody vědeckého bádání.

3. Povolat k odpovědnosti osoby, které se podílely na vydání sborníku.

Soudí se, že na tento požadavek by nemělo být v nótě reagováno. Nelze jej totiž patrně vzhledem k existujícímu napětí v nótě výslovně odmítnout, avšak z vnitropolitických důvodů, vzhledem k zásadní politice vedení strany a státu a s ohledem na respektování socialistické zákonnosti jej není možno ani přijmout.

Trestní postih není možný, je však věcí dalšího šetření, zda rozšiřování publikace mimo rámec jejího vlastního určení nevyvolává otázku postihu podle pracovně právních předpisů. Touto otázkou by se mělo zabývat vedení ČSAV, což se mu ukládá v návrhu usnesení.

4. Zaujmout zásadní stanovisko k Dokumentaci a seznámit s ním československou veřejnost.

Tento požadavek není stavěn tak kategoricky. V československé nótě je však žádoucí uvést, že podle názoru vlády ČSSR se Dokumentaci nedostalo široké cirkulace, a že většina obyvatelstva ČSSR ani neví o její existenci.

Přesto se navrhuje, aby ČSAV veřejně vystoupila proti rozmnožování a přetiskování Dokumentace a kde se to ukáže vhodné, podala žalobu na ty subjekty v zahraničí, které Dokumentace v rozporu s právními předpisy zneužily. Je třeba ovšem upozornit, že takové spory mohou být značně nákladné a vleklé a nikoliv bez rizik a mohou dokonce přispět ke značné popularizaci

Dokumentace v zahraničí. Konečné rozhodnutí o sporu je tedy vhodné učinit po zvážení všech rizik v konkrétní relaci.

Protože Dokumentaci se zejména v poslední době dostávalo v čs. tisku větší publicity, která by mohla nežádoucím způsobem pokračovat, navrhuje se, aby předseda vlády ČSR v součinnosti s předsedou ČSAV zjistil, z jakého podnětu se začalo v poslední době v čs. tisku o Dokumentaci psát a v případě, že tím došlo k porušení zákona č. 127/68 Sb. o některých přechodných opatřeních v oblasti tisku a ostatních hromadných informačních prostředků, aby z toho vyvodil odpovídající důsledky. Navrhuje se rovněž, aby stejným způsobem bylo zajištěno, aby v periodickém tisku nebo jiném hromadném informačním prostředku nebyly nadále o Dokumentaci zveřejňovány žádné další informace.

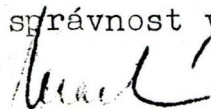
Závěrem je třeba upozornit na to, že s ohledem na mimořádnou ostrost a kategoričnost nóty SSSR, i při co nejpozitivněji formulované čs. odpovědi, jak je navrhována, nemusela by být sovětská strana čs. odpovědí uspokojena zejména z toho důvodu, že není reagováno na její požadavek, tj. povolat k odpovědnosti osoby, které se podílely na vydání Dokumentace. Nastala-li by taková situace, jeví se nejvhodnější věc vyložit stranickou cestou tak, aby našla pochopení sovětské strany, poněvadž jinak čs. strana činí potřebné kroky, aby sovětské požadavky uspokojila. Zákrokem vůči ČSAV ve smyslu § 5 zákona č. 127/1968 Sb. a opatřeními uvedenými v odst. 3 a 4 návrhu usnesení bude totiž s mimořádnou vahou také zdůrazněno, že vláda nemíní trpět, přes respektování svobody vědeckého bádání, ani v rámci vydavatelské činnosti ČSAV, narušování důležitých zájmů vnitřní i zahraniční politiky státu. Takovéto opatření má samozřejmě širší dosah a je nepochybně varováním i pro jiné vydavatele.

x x x x

Ve světle uvedených zásad byl připraven v dohodě s ministrem vnitra, generálním prokurátorem, předsedou Nejvyššího soudu a předsedou Vládního výboru pro tisk a informace též návrh československé nóty, uvedený v příloze č. 2, který navrhuje ministerstvo zahraničních věcí vládě ke schválení.

Ministr zahraničních věcí:
ing. Ján M a r k o v.r.

Za správnost vyhotovení:

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'Karel', written over a faint, illegible stamp or background.

Tajné!

Výtisk č.: 2

Nóta sovětské vlády vládě ČSSR

Vláda Svazu sovětských socialistických republik upozorňuje československou vládu na to, že v Československu byl vydán a je rozšiřován sborník "Sedm pražských dní. 21.-27. srpen 1968. Dokumenty".

V uvedeném sborníku, pojmenovaném "Černá kniha", byly shromážděny protisovětské výplody, které se v Československu objevily po 21. srpnu t.r., texty letáků, plakátů, hesel, novinových článků, anonymních výroků, rozhlasových a televizních vystoupení aj. Sestavovatelé sborníku se pod rouškou objektivního výkladu faktů a výpovědí očitých svědků a tendenčním výběrem různých materiálů snaží překroutit politiku Sovětského svazu vůči bratrskému Československu, zasít nesvár mezi sovětský a československý lid.

V materiálech "Černé knihy" se nevázanou formou, nezřídká za použití neslušných výrazů, znevažuje zahraniční i vnitřní politika Sovětského svazu. Dochází to tak daleko, že je SSSR srovnáván s imperialistickými státy, nazýván "četníkem Evropy". Používajíce stereotypních výmyslů antikomunistické propagandy, pokoušejí se sestavitelé sborníku připisovat sovětskému lidu "nelidskost", "diktát", "barbarství", "zvířeckost". Stránky sborníku jsou plny pomluv o sovětských ozbrojených silách. Nepřátelsky jsou vypodobňovány sovětské oficiální osobnosti.

V rozporu s postojem vyhlášeným stranickým a státním vedením ČSSR opakují se v "Černé knize" materiály, v nichž jsou napadáni a uráženi mnozí komunisté, včetně členů ÚV KSČ a vlády, kteří v srpnových dnech tohoto roku projevili pochopení odpovědnosti za osud socialismu v Československu. Vytrvale jsou označováni nálepkou "zrádců" a "kolaborantů".

V "Černé knize" jsou shromažďovány materiály, které mají naladit československou veřejnost proti moskevskému protokolu. Ve sborníku je obsažena přímá výzva k obyvatelstvu, aby nikdy nesouhlasilo s moskevským protokolem, ačkoli jsou na něm, jak známo, podepsáni vedoucí činitelé KSČ a ČSSR. Je jasné, že to vše může jen ztížit úsilí o realizaci dohody dosažené v Moskvě a normalizaci situace v Československu i sovětsko-československých vztahů na základě této dohody.

Výzva, s níž se iniciátoři vydání sborníku obracejí "k celé republice", aby byly shromažďovány podobné dokumenty a publikace, nemůže být chápána jinak než jako snaha pod záminkou zájmů historie podpořit a pokračovat v protisovětské, nacionalistické kampani. Hrubé zfalšování skutečnosti, které sborník obsahuje, nemůže mít nic společného s historickou vědou.

Zaslouží si pozornosti, že do materiálů sborníku je propašována myšlenka o nutnosti změny zahraničně politické koncepce Československa a přechodu od spolupráce se socialistickými zeměmi k politice neutrality Československa.

Je známo, že sborník je rozšiřován jak v institucích ideologického a politického profilu, tak i v závodech v Praze, Bratislavě, Brně a jiných městech. Kromě toho byl sborník rozšířen i mimo Československo. Nepřátelé socialismu využívají již dnes "Černou knihu" aktivně k podvratné činnosti proti socialistickým zemím. Její materiály slouží pro zlostné insinuační takových rozhlasových stanic, jako "Svobodná Evropa", "Německá vlna", "Hlas Ameriky" aj. Podle zpráv buržoasního tisku byl sborník přijat do arzenálů protikomunistických center v západním Německu, Francii, Itálii a Rakousku.

V Sovětském svazu si povšimli té skutečnosti, že přípravu a vydání sborníku provedl Ústav dějin Československé akademie věd a organizátorem a hlavním sestavitelem "Černé knihy" se stal ředitel ústavu a člen ÚV KSČ Macek. Tato okolnost vede

k závěru, že se protisovětské kampaně, která dosud v Československu pokračuje, zúčastňují československé oficiální instituce a lidé, jež zaujímají vlivné postavení v soustavě utváření veřejného mínění a že rozšiřovatelé protisovětské slátaniny mají k dispozici široké možnosti a prostředky pro svou špinavou práci.

Vydání sborníku "Sedm pražských dnů" spolu s pokračujícím zveřejňováním v tisku protisovětských materiálů svědčí o tom, že pravicové protisocialistické živly se neseťkávají s odporem a pokračují ve své podvratné činnosti, snažící se zostřit situaci, zmařit úsilí o normalizaci situace v ČSSR, o zlepšení sovětsko-československých vztahů. Vydání sborníku je ve zřejmém rozporu s ustanoveními moskevských dokumentů z 23.-26. srpna, a také komuniké o jednání v Moskvě z 3.-4. října, podle nichž se československá strana zavázala učinit nezbytná opatření k zastavení protisocialistických, protisovětských vystoupení v zemi. Takové akce se nikterak neshodují ani s usnesením listopadového pléna ÚV KSČ, směřujícímu k upevnění a rozvíjení přátelské spolupráce mezi Československem a Sovětským svazem.

Během sovětsko-československých jednání, která probíhala v Kyjevě ve dnech 7.-8. prosince t.r., vyslovila sovětská strana svůj názor na vydání "Černé knihy". V Sovětském svazu se očekávalo, že budou učiněna příslušná opatření, která by potvrdila dobrou vůli československé strany vůči Sovětskému svazu. Jsme však nuceni konstatovat, že československá strana neučinila patřičné závěry z těchto oprávněných připomínek, které byly v souvislosti s tím vyřčeny při setkání v Kyjevě.

Sovětská vláda hodnotí vydání a rozšiřování v Československu sborníku "Sedm pražských dnů" jako akt hrubého porušení moskevských dohod, jako pomluvu politiky Sovětského svazu a urážku sovětského lidu. V souvislosti s tím vyslovuje vládě ČSSR svůj protest.

Sovětská strana očekává, že příslušné orgány ČSSR učiní okamžitá opatření k zastavení rozšiřování uvedeného sborníku, jeho stažení z oběhu a povolají k odpovědnosti osoby, které se podílely na jeho vydání. Doufá, že československá strana zaujme zásadní stanovisko k uvedené publikaci a seznámí s ní československou veřejnost.

Sovětská vláda vyjadřuje přesvědčení, že v souladu s úsilím o upevňování sovětsko-československých vztahů najde československá vláda možnosti, jak ochránit naše přátelství před akcemi nepřátelských protisocialistických sil.

27. prosince 1968

T a j n ě !

Výtisk č.: 2

Návrh nóty vládě SSSR

Ministerstvo zahraničních věcí projevuje úctu velvyslanectví Svazu sovětských socialistických republik v Praze a má čest sdělit, že vláda Československé socialistické republiky se vší vážností projednala nótu vlády Svazu sovětských socialistických republik ze dne 27. prosince 1968, týkající se sborníku "Sedm pražských dní".

Dokumentaci o "Sedmi pražských dnech" shromáždil jeden z ústavů Československé akademie věd v srpnu 1968 a vydal ji bez vědomí vlády Československé socialistické republiky v omezeném počtu výtisků koncem září 1968 pouze jako studijní neprodejný materiál, se zákazem jakéhokoli přetiskování a zaslal ji poté některým institucím a závodům v Československu.

Je skutečností, že v době, jíž se Dokumentace týká, mohlo docházet a též docházelo i k výrokům, jež nesly pečeť těchto dnů, a s nimiž se československá vláda nikdy neztotožnila. Vláda Československé socialistické republiky je si také vědoma, že zejména z hlediska doby, kdy československo-sovětské vztahy se normalizují, zveřejnění Dokumentace této normalizaci nemůže prospět.

Stranické a vládní orgány Československé socialistické republiky usilovaly o to, plnit všechna ustanovení moskevských dokumentů z 23.-26. srpna 1968 a komuniké o jednání v Moskvě z 3.-4. října 1968 důsledně ve všech oblastech. Vláda Československé socialistické republiky si upřímně přeje normalizaci vztahů se Svazem sovětských socialistických republik a obnovení spolupráce a přátelství se Sovětským svazem a ostatními socialistickými státy. Vrcholné orgány strany a státu i jednotliví jejich

představitelé jsou přesvědčeni a vždy zdůrazňují, že pevné spojení a všestranná spolupráce se Sovětským svazem a dalšími socialistickými zeměmi představují pilíř zahraničně politické orientace republiky, právě tak jako skutečnost, že neochvějně stojíme na socialistické straně mezinárodní třídní fronty. V tomto ohledu podnikla československá vláda již řadu kroků, o nichž je sovětská strana informována, a je přesvědčena, že její úsilí se již začíná pozitivně projevovat.

Vláda Československé socialistické republiky je si vědoma své odpovědnosti za osud socialismu v Československu. Podniká veškerá opatření k jeho upevnění a na odstranění všeho, co dosud brání upevňování přátelství se Svazem sovětských socialistických republik. Vyjadřuje přitom přesvědčení, že se jedná o delší proces, vyžadující vzájemné pochopení.

Československá vláda učinila z uvedených důvodů potřebná opatření k okamžitému zastavení rozšiřování Dokumentace a k jejímu stažení. Vychází z toho, že rozšiřování materiálů, které jistí minulost, v níž došlo k narušení vzájemných vztahů, nemůže prospět jejich normalizaci. Přestože došlo ke zneužití Dokumentace protisocialistickými silami, jak to vláda Svazu sovětských socialistických republik ve své nótě uvádí, československá vláda soudí, že se Dokumentaci nedostalo širší cirkulace a že většina obyvatelstva Československé socialistické republiky neví ani o její existenci. Přesto přijala příslušná opatření pro publikační činnost Československé akademie věd a jiných orgánů, aby bylo zabráněno přetiskování a popularizaci Dokumentace, a aby Československá akademie věd proti jejímu rozmnožování a přetiskování veřejně vystoupila.

Vláda Československé socialistické republiky považuje za nutné i při této příležitosti znovu prohlásit, že vyvíjí a bude též nadále vyvíjet mimořádné úsilí k upřímnému a důslednému plnění společně přijatého moskevského protokolu ze dne 26. srpna 1968 a vidí v něm, v souladu s listopadovým usnesením Ústředního výboru Komunistické strany Československa, jediné

reálné východisko pro cestu normalizace poměrů v Československé socialistické republice , i ve vztazích mezi Československou socialistickou republikou a pěti zeměmi Varšavské smlouvy.

Ministerstvo zahraničních věcí používá této příležitosti, aby velvyslanectví Svazu sovětských socialistických republik opětovně ujistilo svojí úctou.